

Válasz

az állami támogatás szabályainak a közszolgálati műsorszolgáltatásra történő alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény felülvizsgálata tárgyában feltett kérdésekre

- 1.1. Az európai direktívák az audiovizuális médiaszolgáltatásra vonatkozóan tartalmazzák az irányelvet. Javasoljuk ennek a megközelítésnek a felülvizsgálatát, mert a rádiózás szerepe az új technikai lehetőségek megjelenésével folyamatosan növekszik és a digitalizáció terjedésével tovább fejlődik, mert a korlátozott számban rendelkezésre álló frekvencia szabta korlátok a jövőben fokozatosan megszűnnek és a fenntartása is kevesebb anyagi ráfordítást igényel. Magyarországi tapasztalataink szerint a televíziózás mellett a rádiózás kiemelt szerepet vállal a lakosság információs igényeinek kielégítésében, a tájékoztatásban, nevelésben és szórakoztatásban, különösen igaz ez a helyi, a regionális, a civil, illetve az egyéb közösségi rádiózásra.
- 1.2. A magyar törvényi szabályozás szerint a közszolgálati feladatokat ellátó intézmények részben állami támogatásból, részben kereskedelmi tevékenységből származó bevételből finanszírozzák működésüket. Az állami támogatás önmagában nem elegendő a működtetési költségek fedezetére. A kereskedelmi bevétel nem kompenzálhatja a hiányokat részben a reklámkorlátok miatt, részben azért, mert fokozatosan csökken a hirdetési igény a közszolgálati műsorokban.
A közműsorszolgáltatók, – melyek műsorukban többségében közszolgálati műsorszámokat sugároznak, – alapítói vagy egyéb támogatásból és a közszolgálati intézményekhez hasonlóan korlátozott kereskedelmi bevételből próbálják eltartani magukat.
Az állami támogatás nem igazodik arányosan a vállalt közszolgálati feladatokhoz, hanem esetlegesen az egy-egy téma kapcsán kiírt pályázatok elnyerésének függvénye, így a közszolgálati műsorok költségének csak töredékét fedezi.
Az előzőekben vázolt rendszerből következik, hogy a közszolgálati feladatokat is ellátó, de – intézményi besorolásukból eredően – rendszeres állami támogatásban nem részesülő intézmények az audiovizuális ágazat eleve hátrányosan induló piaci szereplői.
Pontos piackutatási adatokat nem áll módunkban rendelkezésre bocsátani.
- 1.3. Magyarországon a műsorterjesztés és a digitális átállás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. törvény hatálybalépését követően a legnagyobb előttünk álló feladat a digitális műsorterjesztéshez szükséges tartalomszabályozási kérdések megoldása, illetve a műsorterjesztőkre vonatkozó szektorspecifikus normák kidolgozása.
- 2.1.1. Fontosnak tartjuk a közszolgálati feladatok, ezen belül az állam által kötelezően ellátandó közszolgálati feladatok megfogalmazását. Szükségesnek látjuk továbbá a közszolgálatra vonatkozó szabályok mellett a közszolgálati feladatokat ellátó szervezetekre vonatkozó tartalmi és garanciális szabályok megalkotását is. Az állam feladatát képező közszolgálati feladat ellátása a nem államilag támogatott szervezetek

esetében is indokoltta teszi a tevékenység állami részről történő feladat, illetve értékarányos támogatását.

2.1.2. Hivatkozás a 2.1.1. pontra..

2.2.1. A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 2.§ 19. pontja szerint „Közszolgálati műsorszám: a műsorszolgáltató vételkörzetében (országos, körzeti, helyi) élő hallgatók, nézők tájékozási, kulturális, állampolgári, életviteli szükségleteit, igényeit szolgáló műsorszám, így különösen:

a) a művészeti alkotás, az egyetemes, a magyar és a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek kultúráját, valamint a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek életét, a kisebbségi álláspontokat bemutató közlés,

b) oktatási, képzési célú ismeretek közzététele,

c) tudományos tevékenység és eredmények ismertetése,

d) a vallásszabadság megvalósulását szolgáló, valamint az egyházi és a hitéleti tevékenységet bemutató műsorok,

e) a gyermek- és ifjúsági műsorok, valamint a gyermekvédelem céljait szolgáló ismeretterjesztő, felvilágosító műsorok,

f) a mindennapi életvitelt segítő, az állampolgárok jogi és közéleti tájékozódását szolgáló, az egészséges életmódot, a környezetvédelmet, a természet- és tájvédelmet, a közbiztonságot, a közlekedésbiztonságot elősegítő ismeretek terjesztése,

g) az életkoruk, testi, szellemi vagy lelki állapotuk, társadalmi körülményeik következtében súlyosan hátrányos helyzetben lévő csoportok számára készített műsorszám,

h) a hírszolgáltatás.”

Az új törvényi szabályozás előkészítése jelenleg folyamatban van.

2.2.2. Véleményünk szerint a közszolgálati feladatok megfogalmazása, valamint a közszolgálati intézményrendszer kialakítása és működése garanciális feltételeinek biztosítása az alapvető feladat. Vannak olyan közszolgálati feladatok, melyek ellátása kereskedelmi tevékenységből nem finanszírozható, ezért ezek kizárása a kereskedelmi tevékenységből alapvető fontosságú lenne.

2.2.3. Hivatkozás az. 1.1. pontra. Javasoljuk az EU direktívák kiterjesztését a rádiós műsorszolgáltatásra.

2.2.4. Megítélésünk szerint hangsúlyosan kell belefoglalni a felülvizsgált műsorszolgáltatási közleménybe az ex ante értékelésre épülő meghatározást.

2.2.5. Igen.

2.2.6. A közszolgálati feladatok és ezen belül a nem állami intézmények által ellátható közszolgálati feladatok vonatkozásában.

2.2.7. Igen. Az említett alapelvek megfogalmazását támogatjuk.

2.2.8. Alapvető szinten, mint kötelező elvárást.

2.3.1. A műsorszolgáltatási jogosultság a hatályos jogszabályok szerint nyilvános pályázati eljárás útján nyerhető el. A pályázati felhívás tartalmazza többek között a meghirdetett frekvenciát, az irányadó jogszabályokat, a műsorszolgáltatási jogosultság időtartamát, a műsorszolgáltatási díjat, a kötelező műszaki feltételeket, a műsortervvel és az üzleti-pénzügyi tervvel szembeni elvárást, valamint a pályázat elbírálásának szempontjait, illetve menetét. A nyertes pályázóval megkötött szerződés és a műsorszolgáltatási szerződés határozza meg a médiatörvény keretei között a műsorszolgáltatóval szembeni elvárásokat. A közszolgálati feladatok ellátása elsődlegesen a közszolgálati intézmények feladata, de pályázati úton elnyert műsorszolgáltatási jogosultság keretében közszolgálati feladatot láthatnak el a közműsorszolgáltatói jogosultságot kapott szervezetek is. Emellett a hatályos médiatörvény rendelkezései szerint a kereskedelmi műsorszolgáltatók is kötelezettek meghatározott időtartamú – elsősorban hírműsor – közszolgálati műsor sugárzására.

A végrehajtási intézkedések nyilvánosak. A határozatok megjelennek többek között az Országos Rádió és Televízió Testület honlapján és a Kulturális Közlönyben, illetve szükség szerint a műsorszolgáltató műsorfolyamában is.

2.3.2. A hatályos médiatörvénynek megfelelően jelenleg az Országos Rádió és Televízió Testület mint országos médiahatóság látja el a média felügyeletet. Egyetértünk a társadalmi vitára bocsátott Nemzeti Audiovizuális Média Stratégia megállapításaival, mely szerint a „jogszabályból eredő funkcionális zavarok (párhuzamos hatáskörök, polgári és közigazgatási jogviszonyok keveredése), a hatósági struktúrából eredő ellentmondások (a gyakorlatban korlátozottan érvényesülő személyi és szakmai autonómia) és a finanszírozási rendszer hiányosságai arra vezettek, hogy az ORTT nem volt képes pozitív piaci megítélést és megfelelő legitimitációt kialakítani”.

A jelenlegi szabályozás az előzőekben hivatkozott megállapításra visszavezethetően csak korlátozottan alkalmas arra, hogy harmadik fél jogsértés esetén jogorvoslatot nyerjen.

2.3.3. A közszolgálati feladatok ellátása tekintetében véleményünk szerint a jelenlegi törvényi szabályozás nem elegendő. Hivatkozás a 1.1, 1.2, 2.1.1. és 2.2.2. pontokra.

2.3.4. Álláspontunk szerint olyan, a politika hatásától független médiahatóság láthatja el hatékonyan a feladatát, melynek biztosítottak az intézményi hierarchiában az autonóm működési (szervezeti, szakmai és pénzügyi) feltételei. A független médiahatóság döntésével szemben biztosított bírósági jogorvoslati eljárás törvényi megfogalmazása elegendő garancia lehet a jogszerű működés ellenőrzésére.

2.3.5. A 2.3.4. pontban megfogalmazott módon működő médiahatóság mellett további panasztételi eljárásokra tapasztalataink szerint nincs szükség. A jelenlegi rendszer hibáiból adódóan erre lenne igény. Hivatkozás a 2.3.2. pontra.

2.4.1. A kérdés megválaszolásához nem rendelkezünk kellő információval.

2.4.2. Véleményünk szerint az államilag finanszírozott közszolgálati intézmények lássák el a törvényben meghatározott alapvető, a társadalom széles rétegeit érintő közszolgálati feladatokat. Ezen alapvető közszolgálati feladatok ellátása nem helyezhető kereskedelmi alapokra. A tágabb értelemben vett egyéb (helyi, speciális, vagy kisebb réteget érintő) közszolgálati feladatokat pedig pályáztatás útján – a feladat jellegétől függően – országos, vagy helyi intézmények lássák el. Ezen intézmények rendszere így olyan egészet alkothat,

mely nem konkurenciát teremt a közszolgálat területén, hanem a fogyasztók érdekeit szolgáló együttműködés lehetőségét alapozza meg.

A közszolgálati feladatokat ellátó intézmények hatékonyabban láthatnák el feladatukat, ha nonprofit szervezetként működnek oly módon, hogy fizetős szolgáltatást kizárólag a céljaik szerinti közszolgálati feladatok ellátása érdekében folytathatnak.

Szükségesnek tartjuk a közszolgálatra vonatkozó szabályok mellett a közszolgálati feladatokat ellátó szervezetekre vonatkozó tartalmi és garanciális szabályok megalkotását is. Az állam feladatát képező közszolgálati feladat ellátása a nem államilag támogatott szervezetek esetében is indokoltá teszi a tevékenység állami részről történő feladat, illetve értékarányos támogatását, különös figyelemmel arra, hogy a közszolgálati feladatot ellátó szervezet eleve nem lehet a kereskedelmi szolgáltatókkal azonos értékű piaci szereplő.

2.5.1. Magyarországon az államilag finanszírozott közszolgálati intézmények és a közműsorszolgáltatók a médiatörvény keretei között tartalmi és időbeli korlátozással folytathatnak kereskedelmi tevékenységet.

2.5.2. A nonprofit szervezetként működő közszolgálati feladatokat ellátó szervezetek kereskedelmi tevékenységére vonatkozó véleményünket a 2.4.2. pont alatt ismertettük.

2.5.3. Nem rendelkezünk elegendő információval a kérdés teljes körű megválaszolásához.

2.5.4. Igen.

2.6.1. Igen.

2.6.2. A jelenlegi szabályok nem nyújtanak elégséges stabilitást a közszolgálati műsorszolgáltatók számára és a helyzetük nem teszi lehetővé a többéves pénzügyi tervezést.

2.6.3. Véleményünk szerint a jelenleg hatályos közlemény megoldása, rendelkezései megfelelőek.

2.6.4. Véleményünk szerint a 10%-os rés feletti összeget a közszolgálati műsorszolgáltatók évente meghatározott célokra különítsék el. Tartós többlet esetén újra kell értékelni a közszolgálati műsorszolgáltató pénzügyi igényeit.

2.6.5. Nem rendelkezünk kellő információval a kérdés megválaszolásához.

2.6.6. Kizárólag abban az esetben, ha a közszolgálati feladatok ellátásával összefüggő projekt keretében kívánják felhasználni.

2.7.1. A tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény rendelkezése elegendő védelmet nyújtanak a közszolgálati műsorszolgáltatók esetleges versenyellenes magatartása ellen. Az 1.2. pontban utaltunk rá, hogy a gyakorlatban a közszolgálati műsorszolgáltatók és a közszolgálati feladatokat ellátó és egyéb szervezetek az audiovizuális ágazat eleve hátrányos helyzetben lévő piaci szereplői.

2.7.2. megítélésünk szerint nincs szükség további követelményekre.

2.7.3. Nem rendelkezünk elegendő információval a kérdés megválaszolásához.

2.7.4. Véleményünk szerint a jelenlegi szabályozás elegendő.

2.8.1. Igen.

2.8.2. Ismereteink szerint a kisebb tagállamoknak nehézséget okoz a közszolgálati műsorszolgáltatók és a közszolgálati feladatokat ellátó egyéb szervezetek állami támogatásának kérdése, valamint a digitális műsorterjesztés követelmény és feltételrendszerének teljes körű kialakítása, illetve megteremtése.

3.1.-3.4. kérdések megválaszolásához nem rendelkezünk elegendő ismeretanyaggal.